מכריעים וממשיכים

שני תיקונים לכללי המשחק בישראל

גם כשאנחנו לא מסכימים, יש לנו מדינה לבנות.

התוכנית במבט אחד

גרסה 1.0 · 5 בנובמבר 2026

המחלוקות בישראל אמיתיות, ולא נפתור את כולן בהסכמה רחבה. אבל גם כשישנן מחלוקות חריפות המדינה צריכה לדעת להכריע ולהמשיך לעבוד. כיום כישלון בהרכבת ממשלה או משבר קואליציוני עלולים לשלוח את כולנו לבחירות, והתנגדות לחוק אחד עלולה להפוך למאבק להפלת הממשלה.

התוכנית מציעה שני תיקונים: משבר בממשלה או בהרכבתה לא יוביל עוד אוטומטית לפיזור הכנסת, והציבור יוכל לבטל חוק חדש בלי להפיל את הממשלה. כך מחלוקת על דבר אחד לא תצטרך לפרק את המערכת כולה.

אם יאושרו, התיקונים יחולו לעתיד בלבד: הראשון על הכנסת שתיבחר לאחר קבלתו, והשני על חוקים חדשים בלבד. כך אפשר לשפוט את הכללים עצמם, לא את מי שהם משרתים היום.

שני התיקונים

01 ממשלה שיכולה לעבוד

החידוש הוא שמשבר פוליטי לא ישלח את המדינה מיד לבחירות: הקדמת בחירות תדרוש 75 חברי כנסת (במקום 61 כיום); תקציב שלא עבר לא יפזר את הכנסת אוטומטית; ואם ניסיונות ההרכבה ייכשלו, תיערך בכנסת הצבעת הכרעה. האפשרות הקיימת להחליף ממשלה תישאר: 61 חברי כנסת שיסכימו על ממשלה אחרת יוכלו להקים אותה בכל עת.

כך משבר פוליטי לא יוביל מעצמו לבחירות, והממשלה לא תקבל חסינות: היא עדיין תצטרך רוב לתקציב ולחוקים, והכנסת תוכל להחליפה בכל עת.

02 משאל עם על חקיקה חדשה

עם פרסום חוק חדש ייפתחו 100 ימים לאיסוף חתימות של 2%–2.5% מבעלי זכות הבחירה. אם ועדת הבחירות תאמת שהרף הושג, החוק יובא למשאל עם במועד שנתי קבוע. הוא יבוטל רק אם רוב המצביעים תמכו בביטול ולפחות 15% מכלל בעלי זכות הבחירה הצביעו בעדו. במשך 24 חודשים לא יהיה אפשר להעביר חוק זהה במהותו.

כך התנגדות רחבה לחוק תקבל מסלול הכרעה משלה: הציבור יכריע בחוק, והממשלה תמשיך לכהן — תיקון החלטה אחת בלי להפיל ממשלה או לפתוח מלחמה על המערכת.

מה נשאר מחוץ לתוכנית

התוכנית לא משנה את כללי הכנסת המכהנת ולא פותחת מחדש חוקים קיימים. היא לא משנה את שיטת הבחירות, את סמכויות בתי המשפט או את יחסי הדת והמדינה. תקציב המדינה וחוקי יסוד שהתקבלו ברוב של 80 חברי כנסת לפחות יישארו מחוץ למשאל העם. היא גם לא מבטיחה החלטות מושלמות; היא מתקנת שתי נקודות שבהן הכללים מקשים על המדינה להכריע ולהמשיך לעבוד.

מי עומד מאחורי ההצעה

ברק בן יעקב, קצין מודיעין לשעבר ומנהל צוותים ותהליכים בחברות טכנולוגיה ישראליות. התוכנית גובשה בחמש שנות קריאה, השוואה ושיחות עם ישראלים מרקעים שונים. זו יוזמה עצמאית ללא מפלגה, תורם, מטה או תקציב — לשמור על מה שבנינו ולתקן את מה שלא עובד.